

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/187191,W-Krakowie-odbyly-sie-uroczystosci-zwiazane-z-79-rocznica-akcji-Koppe.html>
21.05.2024, 09:29

W Krakowie odbyły się uroczystości związane z 79. rocznicą akcji Koppe

8 lipca 2023 r. w Krakowie złożono hołd żołnierzom batalionu „Parasol” oraz Kedywu AK w związku z przypadającą 11 lipca 79. rocznicą akcji specjalnej Koppe - próby wykonania wyroku na niemieckim zbrodniarzu, dowódcy SS i policji w Generalnym Gubernatorstwie Wilhelmie Koppem.

W uroczystościach na ul. Powiśle (w miejscu akcji specjalnej Koppe) wzięli udział przedstawiciele kombatanatów i Wojska Polskiego oraz władz wojewódzkich, samorządowych, organizacji społecznych i harcerze. Oddział IPN w Krakowie reprezentował m.in. dyrektor dr hab. Filip Musiał.

– Warto przypomnieć, jaki los spotkał Wilhelma Koppego, który zamach przeżył. [...] Po II wojnie światowej nieniekpokojony żył w Niemczech Zachodnich. Był dyrektorem fabryki czekolady. Bez żadnych kłopotów przetrwał pierwszą falę rozliczeń z nazizmem i dopiero w drugiej fali, która zaczęła się w latach 60. XX wieku prokuratura niemiecka zwróciła na niego uwagę, potwierdzając zarzuty, które stawiało mu Polskie Państwo Podziemne. W 1964 r. Wilhelma Koppego oskarżono o udziału w spowodowaniu śmierci 145 tys. osób na terenach Polski, wcielonych do Rzeszy Niemieckiej i na tych, które stały się w latach okupacji Generalnym Gubernatorstwem. Ale niemiecki sąd oddalił sprawę ze względu na zły stan zdrowia Koppego. [...] Był w tak złym stanie, można by powiedzieć dziś z pewnym dystansem, że przeżył jeszcze niemal dekadę. Zmarł w połowie lat 70. dożywając, jak na owe czasy,

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie.
Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

sędziwego wieku 79 lat – powiedział w swoim wystąpieniu dr Musiał.

Modlitwę w intencji poległych bohaterów zmówił o. Jerzy Pająk, kapelan żołnierzy AK i Związku Sybiraków, który wcześniej odprawił mszę świętą w kościele kapucynów przy ul. Loretańskiej. Zebrani złożyli kwiaty i zapalili znicze pod Pomnikiem Czynu Zbrojnego Polski Walczącej oraz pobliską tablicą upamiętniającą akcję Koppe.

Organizatorami uroczystości byli krakowski IPN, prezydent Krakowa, Oddział Stowarzyszenia Szarych Szeregów w Krakowie i środowiska harcerskie.

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Słężak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Sięzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Sięzak (IPN)

79. rocznica akcji Koppe. Uroczystości w Krakowie. Fot. Janusz Sięzak (IPN)

Akcja specjalna Koppe

11 lipca 1944 r. żołnierze Batalionu „Parasol”, elitarnego oddziału Kedywu AK przeprowadzili na ulicach Krakowa jedną z najbardziej śmiałych akcji zbrojnych przeciwko niemieckiemu okupantowi. Jej celem było wykonanie wyroku na gen. Wilhelmie Koppem, wyższym dowódcy SS i policji w Generalnym Gubernatorstwie, jednym z głównych organizatorów terroru wobec polskiej ludności. Władze Polskiego Państwa Podziemnego wydały wyrok śmierci na niemieckiego zbrodniarza wojennego, który początkowo miał wykonać Kedyw Okręgu Kraków AK. Ostatecznie realizację zadania dowództwo Kedywu powierzyło oddziałowi „Parasol”.

Dowódcą akcji został Stanisław Leopold „Rafał”, a jako miejsce jej przeprowadzenia wybrano róg ul. Powiśle i pl. Kossaka. Próbę przeprowadzenia zamachu podejmowano trzykrotnie. W trakcie akcji 11 lipca 1944 r. śmiertelnie zraniono oficera jadącego z Koppem, ale sam generał prawdopodobnie wyszedł z zamachu bez szwanku.

Po akcji, podczas wycofywania się z Krakowa, akowcy natknęli się na auto z niemieckimi żandarmami. Doszło do strzelaniny. Ranny został „Dietrich”. Do kolejnego starcia z kilkudziesięcioma niemieckimi żołnierzami doszło niedaleko miejscowości Udórz. W czasie odskoku zginął „Ali”, ranny „Orlik” prawdopodobnie popełnił samobójstwo, a Niemcy zabrali ze sobą rannych „Storcha”, „Warskiego” i łączniczkę „Zetę”. Trafili oni do więzienia Montelupich, gdzie zostali zamordowani.

W rocznicę akcji specjalnej „Koppe” spotykają się

przedstawiciele środowisk kombatanckich, władz samorządowych, harcerze z ZHR i ZHP, rekonstruktorzy z GRH „Parasol” oraz mieszkańcy Krakowa, by uczcić pamięć bohaterskich żołnierzy batalionu „Parasol” i Okręgu Kraków AK. W uroczystościach uczestniczą także żołnierze Wojska Polskiego, szczególnie Jednostki Wojskowej Komandosów z Lublińca, dziedziczącej tradycje batalionu „Parasol” oraz Jednostki Wojskowej Nil, której patronem jest gen. bryg. August Emil Fieldorf „Nil”.

Kryptonim „Szare Szeregi”

27 czerwca 2023 r. na „Przystanku Historia” odbyły się zajęcia edukacyjne poświęcone bohaterskim żołnierzom Polskiego Państwa Podziemnego. Uczestnicy mieli okazję m.in. ułożyć puzzle „IV rozbiór Polski”, dowiedzieć się na temat życia młodzieży pod okupacją niemiecką oraz uczestniczyć w warsztatach związanych z zagadnieniem konspiracyjnego szkolenia harcerzy. Na zakończenie zajęć uczniowie otrzymali pamiątkowe upominki, a szczególnie zaangażowani nagrody ufundowane przez Oddział IPN w Krakowie.

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare Szeregi. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Kryptonim Szare
Szeregi. Fot. Zaneta
Wiergacz (IPN)

Kryptonim Szare
Szeregi. Fot. Zaneta
Wiergacz (IPN)

Kryptonim Szare
Szeregi. Fot. Zaneta
Wiergacz (IPN)